

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 26 augusti 2019

960/2019

Lag om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i trafikförsäkringslagen (460/2016) 14 § 1 mom., 15 och 21 §, 29 § 2 och 4 mom., 32 § 3 mom., 42 §, 48 § 1 och 2 mom., 50 och 64–66 §, 67 § 2 mom., 79 § 2 mom., 80 § 1 mom., 82 § 1 mom., 87 § 1 mom. och 92 § 2 mom. samt
fogas till 34 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till 82 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2–5 mom. blir 3–6 mom., som följer:

14 §

Försummelse av upplysningsplikten

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har försummat den upplysningsplikt som föreskrivs i 22 § i lagen om försäkringsavtal (543/1994) och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget, när det har fått uppgiften, rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie, dock inte för en längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren. Om försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen mot en lägre premie än vad som avtalats, behöver den överdebiterade premien inte betalas tillbaka.

15 §

Försummelse av anmälan om riskökning

Om en försäkringstagare uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har försummat den anmälan om riskökning som föreskrivs i 26 § 1 och 2 mom. i lagen om försäkringsavtal och försäkringsbolaget skulle ha beviljat försäkringen till en högre premie om det hade fått den riktiga uppgiften, har försäkringsbolaget rätt att retroaktivt ta ut en högre försäkringspremie när det har fått uppgiften, dock inte för en längre tid än för det innevarande året och för de fem senaste kalenderåren.

21 §

Överföring av skadehistorieuppgifter till ett annat försäkringsbolag

När ett fordon's ägare eller innehavare tecknar en försäkring för ett fordon som avses i 20 § 3 mom. eller för ett till sin kvalitet och användning motsvarande fordon i ett andra försäkringsbolag och ägaren eller innehavaren har skadehistorieuppgifter när det gäller fordon av avsett slag i ett första försäkringsbolag, ska detta första försäkringsbolag på begäran av försäkringstagaren utan dröjsmål skicka skadehistorieuppgifterna till det försäk-

ringsbolag som beviljat den nya försäkringen, dock senast inom 15 dagar från det att begäran framställdes.

29 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift

Statskontoret bestämmer de avgifter som avses i 1 mom. samt ålägger den fordonsägare eller fordonsinnehavare som försummat försäkringsplikten att betala avgifterna till Trafikförsäkringscentralen. Beslut om att avstå från att påföra en försummelseavgift kan endast fattas av särskilda skäl. Ägaren eller innehavaren av fordonet får söka ändring i beslutet på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Trafikförsäkringscentralen fakturerar och driver in de i 1 mom. nämnda avgifter som påförts ett fordons ägare eller innehavare. Trafikförsäkringscentralen kan driva in avgifterna efter det att Statskontorets beslut har vunnit laga kraft.

32 §

Ersättningsansvar för trafikskada

Vad som i 33–39, 49–68, 73 och 79–83 §, 84 § 1 mom., 85 § samt 88 § 1 mom. föreskrivs om försäkringsbolag tillämpas också på Statskontoret.

34 §

Ersättning för personskada

Engångsersättningen räknas ut som ett belopp som motsvarar kapitalvärdet av den fortlöpande ersättningen, med beaktande av den skadelidandes statistiskt uppskattade förväntade livslängd vid tidpunkten för trafikskadan eller vid den tidpunkt då den fortlöpande ersättningen byts ut mot en engångsersättning. Beräkningen av kapitalvärdet grundar sig på en på offentlig statistik baserad uppskattning av den förväntade livslängden för personer i varje ålders- och födelseårsklass. Räntesats vid beräkningen av kapitalvärden är den uppskattade framtida riskfria räntan på lång sikt.

42 §

Skador som inträffar under vissa arbetsprestationer

En skada som inträffar under lastning, lossning eller annan arbetsprestation ersätts inte, om den drabbar

- 1) fordonets ägare, innehavare, förare eller någon annan person som utför arbetet i fråga medan fordonet står stilla, eller
- 2) egendom som är föremål för en arbetsprestation eller ett annat fordon som deltar i verksamheten i fråga.

48 §

Hur användning av alkohol eller andra berusningsmedel påverkar ersättningen

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 1,2 promille eller han eller hon har minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är kännbart nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol eller av samverkan mellan alkohol och något annat berusningsmedel, ersätts den personskada han eller hon tillfogats endast till den del som övriga omständigheter bidragit till skadan.

Om den skadelidande vid tidpunkten för skadefallet har framfört fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under körningen eller därefter uppgår till minst 0,5 promille eller han eller hon har minst 0,22 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, eller hans eller hennes förmåga att utföra de prestationer som uppgiften kräver är nedsatt av påverkan av något annat berusningsmedel än alkohol eller av samverkan mellan alkohol och något annat berusningsmedel, sänks ersättningen i proportion till hans eller hennes andel i skadan.

50 §

Otillräknelighet och nödläge

Försäkringsbolaget får inte för att befria sig från ansvar eller för att begränsa ansvaret åberopa bestämmelserna i 47–49 §, om den som drabbats av en personskada när han eller hon framkallade försäkringsfallet var yngre än tolv år eller befann sig i ett sådant sinness tillstånd att han eller hon inte kunde ha dömts till straff för brott, eller han eller hon handlade i syfte att förhindra skada på personer eller egendom under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden var försvarbar.

64 §

Trafik- och patientskadenämnden

Bestämmelser om trafik- och patientskadenämnden och dess tillsättande, medlemmar och förvaltning och om finansiering av dess verksamhet finns i lagen om trafik- och patientskadenämnden (959/2019).

65 §

Rätt att begära rekommendation till avgörande och utlåtande av trafik- och patientskadenämnden

Den skadelidande, försäkringstagaren och övriga ersättningsberättigade har rätt att begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden i ett ersättningsärendet inom ett år från det att försäkringsbolaget gav sitt beslut.

Om ett domstolsavgörande som vunnit laga kraft har meddelats i ett ersättningsärende, får trafik- och patientskadenämnden inte behandla ärendet till den del det har avgjorts vid domstol.

Ett försäkringsbolag får begära rekommendation till avgörande och en domstol får begära utlåtande av nämnden medan de behandlar ett ersättningsärende.

66 §

Skyldighet att begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden

Om ett ersättningsärende inte har avgjorts genom en domstols eller besvärsnämnds dom eller beslut som vunnit laga kraft, ska försäkringsbolaget begära rekommendation till avgörande av trafik- och patientskadenämnden innan det ger sitt beslut, när ärendet gäller

1) fortlöpande ersättning som betalas på grundval av bestående inkomstbortfall eller dödsfall, eller dess kapitalvärde om ersättningen i stället betalas som engångsersättning,

2) förhöjning eller sänkning av fortlöpande ersättning med stöd av 5 kap. 8 § i skadeståndslagen,

3) ersättning för men, om skadan är svår,

4) rättelse av ett oriktigt beslut till en parts nackdel, om parten inte samtycker till rättelsen av felet; rekommendation till avgörande behöver dock inte begäras om felet är uppenbart och det har orsakats av en parts eget förfarande eller om det är fråga om ett uppenbart skriv- eller räknefel.

Om försäkringsbolagets beslut avviker från nämndens rekommendation till avgörande till ersättningstagarens nackdel, ska försäkringsbolaget föga rekommendationen till sitt beslut och delge nämnden beslutet.

67 §

Fördröjd ersättning

Dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta ska betalas från dagen efter den dag då försäkringsbolaget enligt 62 och 70 § senast borde ha betalat ut ersättning. Om trafik- och patientskadenämndens rekommendation till avgörande ska begäras i ärendet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas först från och med den dag då rekommendationen gavs. Om utredningen ska anses vara otillräcklig endast i fråga om ersättningsbeloppet, ska dröjsmålsförhöjning och dröjsmålsränta dock betalas på det ersättningsbelopp som skäligen kan anses vara utrett. För en sådan ersättningspost som med stöd av ett och samma beslut betalas senare räknas dock dröjsmålsförhöjningen från förfallodagen.

79 §

Tid för väckande av talan

Om ärendet anhängiggörs i Försäkringsnämnden eller trafik- och patientskadenämnden eller i något annat organ som avgör konsumenttvister, avstannar tiden för väckande av talan för den tid som förfarandet i organet pågår.

80 §

Behandling av ersättningsärenden i domstol

Om ersättning på grund av skada som ersätts från trafikförsäkringen yrkas i domstol av ett fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare med stöd av någon annan än denna lag, ska ersättning utdömas i enlighet med denna lag och oberoende av om han eller hon också har en fordran mot den skadelidande. Ett belopp som utdömts på detta sätt får tas ut endast hos det försäkringsbolag som ansvarar för trafikskadan, och genom att betala ersättningen till den skadelidande blir bolaget befriat från ansvar. Försäkringsbolaget är också skyldigt att betala ersättning till den skadelidande för rättegångskostnader som utdömts

på grund av behandling av ett skadeståndsanspråk som ersätts enligt denna lag och dröjsmålsränta.

82 §

Försäkringsbolagets och Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter

Ett försäkringsbolag har trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter rätt att

1) av försäkrings- eller pensionsanstalter som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, företagarbete och inkomster och om förmåner som utbetalats till honom eller henne samt andra uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ersättningsansvaret,

2) av arbetsgivare få uppgifter om arbetstagarens arbete, om vederlag som arbetsgivaren betalat denne och grunderna för dem och om andra motsvarande omständigheter, och

3) av läkare och av andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, av i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter avsedda verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, av en instans som verkställer den skadelidandes rehabilitering, av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av socialserviceproducenter och vårdinrättningar få utlåtanden som de har sammanställt och andra uppgifter från journalhandlingar, om hälsotillstånd och arbetsförmåga och om vård och rehabilitering.

Försäkringsbolaget har rätt att av Skatteförvaltningen få uppgifter om den skadelidandes inkomster enligt 1 mom. 1 punkten, även om beskattningen ännu inte är fastställd.

87 §

Trafikförsäkringscentralens övriga uppgifter

Utöver vad som föreskrivs ovan har Trafikförsäkringscentralen i uppgift att vara nationell byrå och i direktivet avsedd nationell garantifond samt att sammanställa statistik över ersatta trafikskador (*trafikskadestatistik*) och över ersättningar som betalats från trafikförsäkringen per fordonsgrupp (*riskundersökning*). Närmare bestämmelser om innehållet i riskundersökningen får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

92 §

Försäkringsbolags likvidation eller konkurs

Trafikförsäkringscentralen ska i samband med ett finländskt försäkringsbolags likvidation eller konkurs sköta utbetalningen av ersättningar sedan försäkringsbeståndet och de tillgångar som svarar mot beståndet har överförs till centralen, samt sköta övriga uppgifter som anges i 23 kap. 21 § i försäkringsbolagslagen och i 49 § i lagen om utländska försäkringsbolag. Om likvidationen eller konkursen gäller ett försäkringsbolag vars hemort finns i en annan EES-stat än Finland, inträder Trafikförsäkringscentralens skyldighet att betala ersättningar vid den tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

960/2019

Lagens 64–66 §, 67 § 2 mom. och 79 § 2 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 2021.

Helsingfors den 22 augusti 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen